

EL PATRIMONI

CONCEPTE

- Conjunt de relacions jurídiques de contingut econòmic sotmeses a un règim unitari de gestió i responsabilitat.
- Aquest concepte no va ser utilitzat en el moment de la redacció del nostre Codi Civil, tot i que hi apareixen referències puntuals (arts. 342, 343, 506, etc.).

UTILITAT DEL CONCEPTE

- Tracta de donar unitat i coherència per a la solució d'alguns problemes pràctics, com ara:
- 1) El concepte d'herència (vegeu 659 CC).
- 2) La idea de garantia general que tenen els creditors, per a seguretat que el deutor complirà les seues obligacions i, cas que no ho faça, existirà una responsabilitat universal (vegeu art. 1.911 CC).
- 3) La possibilitat de substituir un determinat bé per un altre o pel valor equivalent: subrogació real. P. ex., quan perds una casa per un incendi, però el seu lloc en el teu patrimoni passa a ser ocupat per la indemnització que et paga una companyia d'assegurances.
- 4) La concessió d'un poder a una persona per gestionar, administrar i disposar dels béns d'una altra (p. ex., arts. 154 i 164 CC) o que té en comú amb una altra (p. ex., "patrimoni de guanys").
- 5) De vegades, una mateixa persona té diversos grups de béns, i cadascun d'ells té un diferent àmbit de responsabilitat (vegeu art. 1.023 CC, "herència acceptada a benefici d'inventari", deutes separats).
- 6) Explica que, de vegades, determinats béns pertanyents a una persona estan destinats a una finalitat concreta (p. ex., "béns reservables", arts. 811 i 968 CC; "patrimoni protegit de les persones amb discapacitat", Llei 41/2003).

CONTINGUT DEL PATRIMONI: els drets patrimonials

- El patrimoni es forma d'una sèrie de situacions de poder, cadascuna de les quals permet al titular obtenir un determinat benefici o profit, mesurable econòmicament. Són els drets patrimonials, que poden recaure sobre:
 - - LES COSES O BÉNS: entitats materials o immaterials que permeten obtenir un benefici directament (una casa, un vehicle, un dret de propietat intel·lectual, una patent). El seu estudi correspon als Drets Reals.
 - - LA CONDUCTA D'UNES ALTRES PERSONES, que estan obligades en ocasions a cooperar amb nosaltres per proporcionar-nos o ajudar-nos a aconseguir un determinat resultat que ens interessa (l'obligació d'un obrer de reformar-te la casa, l'obligació d'un advocat de defensar-te en un judici, etc.). El seu estudi correspon al Dret d'Obligacions.

ELS BÉNS I LES COSES

- En el llenguatge jurídic, és sinònim de tota realitat corporal o ideal que pugui proporcionar una utilitat o contribuir a la satisfacció d'una necessitat.
- En el CC no sembla haver-hi distinció entre béns i coses (vegeu arts. 333, 346, 336, etc.).
- - El bé o cosa ha de ser susceptible d'apropiació (art. 333 CC), perquè solament així aportarà alguna utilitat a les persones.
- - Ha de tenir un valor econòmic, raó per la qual no s'integren en el patrimoni els béns no susceptibles de valoració, com ara els drets de la personalitat (vida, honor, intimitat, etc.).

CLASSES DE BÉNS

- 1) BÉNS PÚBLICS I PRIVATS
- - Són coses del domini públic les que pertanyen a l'Estat o a unes altres Entitats Públiques i que estan destinades a l'ús públic (carreteres, rius, ports ponts, canals, etc.; vegeu art. 132 CE). També les que pertanyen privativament als ens públics i que, tot i no ser d'ús comú, estan destinades a prestar un servei públic o al foment de la riquesa pública (edificis governamentals, mines mentre no haja estat atorgada la seua explotació; vegeu art. 339 CC).
- - Són coses de propietat privada, a més de les patrimonials de l'Estat, la província, el municipi (i la Comunitat Autònoma), les que pertanyen a particulars, individualment o col·lectivament (art. 345 CC).

CLASSES DE BÉNS

- 2) BÉNS MOBLES I IMMOBLES
- Valor històric de la distinció, que antigament corresponia amb la distinció entre coses de menys i més valor econòmic, respectivament (*res mobilis, res vilis*).
- - Immobles: vegeu art. 334 CC.
- - Mobles: vegeu arts. 335 i 336 CC. Es defineixen per un doble criteri:
 - A) Mobilitat intrínseca.
 - B) Caràcter residual respecte dels immobles.

La distinció és operativa en allò relatiu a:

- I) Mecanismes de transmissió:
 - A) Capacitat exigida per a la transmissió (art. 323 CC).
 - B) Solemnitats requerides per a la transmissió, arts. 632, 633, 1.667.
 - C) Temps necessari i requisits per adquirir per usucapió (arts. 1.955, 1.957, 1.959).
- II) Sistema de garanties: vegeu arts. 1.864 i 1.874 CC, Llei Hipotecària

DISTINCIÓ ENTRE LES COSES PER RAÓ DE LES SEUES QUALITATS

- A) FUNGIBLES I INFUNGIBLES:
 - Fungibles són les substituïbles entre si, perquè en el tràfic solament es consideren en funció del seu número, pes o mida. No confongeu amb coses consumibles/no consumibles (vegeu art. 337 CC).
- B) GENÈRIQUES I ESPECÍFIQUES:
 - - La cosa específica es determina individualment, per les seues pròpies característiques (p. ex., el meu cotxe).
 - - La cosa genèrica solament s'identifica per la seua pertinença a un gènere concret (p. ex., un televisor). Vegeu arts. 1.167 i 1.182 CC, entre uns altres.

DISTINCIÓ ENTRE LES COSES PER RAÓ DE LES SEUES QUALITATS

- C) CONSUMIBLES I NO CONSUMIBLES:
 - Són consumibles aquelles de les quals no pot fer-se un ús adient a la seua naturalesa sense que desapareguen (p. ex., v. art. 482 CC).
- D) DIVISIBLES I INDIVISIBLES:
 - Jurídicament, una cosa és divisible quan les parts resultants de la divisió constitueixen unes altres coses d'igual espècie que la totalitat i de valor sensiblement proporcional a ella.
 - La indivisibilitat apareix quan la llei ho prohibeix, o quan la divisió la destruiria o la transformaria en diverses coses de naturalesa diferent al tot originari, o de valor desproporcionadament inferior al tot (vegeu art. 1.062 CC).
 - És un criteri que té importància a l'hora d'acabar amb una situació de titularitat compartida o en comunitat (vegeu arts. 401 i 404 CC).

ELS FRUITS

Són fruits els diversos profits i beneficis que s'obtenen d'una cosa o d'un patrimoni.

- El CC no els defineix, però els classifica. Vegeu arts. 354 i 355.
- Perquè un producte o rendiment es considere fruit, cal que tinga uns caràcters:
 - - Accessorietat. Subordinat a la cosa mare que l'ha produït.
 - - Reproductibilitat al llarg del temps, no de manera ocasional o irrepetible.
 - - Periodicitat. S'exigeix una certa habitualitat.
 - - Utilitat. Suposa un increment patrimonial habitual (no extraordinari) que s'anomena renda.
 - - Conservació de la substància. La cosa fructífera ha de conservar el seu valor.
 - - Observança de la destinació econòmica pròpia de la cosa.
- Conclusió: el fruit és el rendiment normal que les coses produeixen.